

Van: Pala <info@pala.be>
Verzonden: dinsdag 3 december 2013 3:33
Aan: Veerle Solia
Onderwerp: De ongecontroleerde macht van multinationals | Web-tv reportages | Transitie website

Wordt deze nieuwsbrief niet goed weergegeven? [Klik hier.](#)

PALA

Onze globaliserende wereld in woord en beeld
NIEUWSBRIEF

3 December 2013

Inhoud

De ongecontroleerde macht van multinationals
De videolinks doen het opnieuw
Nieuwe website transitie

De ongecontroleerde macht van multinationals

Voortdurend woeden van parlement tot twitter politieke debatten, of wat daar voor moet doorgaan. We denken dat de politieke democratie heel levend is. Of beter, we maken ons dat wijs. Want vergeet dat echte politieke democratie mogelijk zou zijn als we geen greep hebben op ons economische bestaan. Een reuzengrote bedreiging voor deze economische democratie – en dus voor onze democratie in het algemeen – blijft de vrijwel ongecontroleerde en ongecontesteerde macht van multinationals. Een kleine reis door tijd en ruimte.

Ze zijn ouder dan we denken. Al in de 17de-18de eeuw oefende de Verenigde Oost-Indische Compagnie een ongeziene macht uit. Er valt over te discussiëren of de VOC de eerste multinational was. Het was in elk geval een economische institutie gericht op maximaal financieel gewin. Ze was zelfs meer dan een staat in de staat, eigenlijk bijna zelf een staat met eigen munt en leger, en met haar wil als wet. Haar macht kwam dus zelfs letterlijk uit de loop van het kanon. En het illustreert in sterke mate de eigenschap van multinationals dat ze nooit naar evenwichtige verhoudingen streven die recht doen aan alle betrokkenen, of dat nu overheden, samenlevingen, werknemers, leveranciers, klanten, ecosystemen, wie of wat dan ook zijn. Neen, van in het prille begin is hun logica en hun praktijk die van dominantie, met alle mogelijke middelen. Iedereen moet en zal naar hun pijpen dansen. Het is de voorbode van een heel moeilijke relatie voor iedereen die daar geen zin in heeft.

Eind 19de eeuw domineert vooral het grootste oliebedrijf Standard Oil waarin Rockefeller toonaangevend is. De Amerikaanse overheid vecht er een stevig robbertje mee om uiteindelijk het bedrijf verplicht te doen opsplitsen. Ja, de macht van multinationals hoeft niet almachtig te zijn.

We stomen meteen door naar de 21ste eeuw en stuiten op een fenomeen als Facebook, in geen tijd uitgegroeid tot een multinational die al ruim 1 miljard adepten heeft weten te strikken. Het zakelijk model? Een kolonisatie van het gemeengoed dat internet was en moet zijn. Samenleving en overheden tolereren dat deze nieuwe economische reuzen hun prikkeldraad spannen in het wereldwijde open web omheen hun

[Het mondiale uitzendkantoor](#)
Slechts 15 €

[DVD - Het verhaal van Philips Hasselt](#)
42' - 10 €

geprivatiseerde 'digitale weiden'. Daar mogen ze mensen naartoe lokken om ze ongestoord te kunnen melken door hun gegevens te misbruiken en met reclame te bestoken. Ze lopen er totaal rechteloos rond, ja, ze kunnen er zelfs zonder bewijslast of proces verjaagd worden. De machtspositie van Facebook, of van Google, is ongezien, en ze hebben er zelfs geen kanon voor nodig. Hun digitale vuurkracht is onmetelijk efficiënter.

U verwachtte al dat ik iets over Apple zou zeggen? Wel ja, over Apple en de gecreëerde meerwaarde. Valt u ook niet de wel heel ongelijke inkomensverdeling op tussen Chinese werknemers en Apple aandeelhouders en management. Iedereen heeft de mond vol over de opkomst van het machtige China. Maar als het over de relatie met Apple gaat, trekt vooralsnog de multinational aan het langste eind. De vergoeding voor het eigenlijke productiewerk in China is bijna ridicul laag in verhouding tot de marges in de rest van de keten en de financiële winsten.

In zekere zin is de macht van bedrijven als Monsanto nog fenomenaler. Zij slagen erin de wereld mee te tronen in de aanvaarding dat privébedrijven het vanzelfsprekende recht zouden hebben om het leven zelf te patenteren, om stukjes plant – en in andere gevallen stukjes dier, of zelfs stukjes mens – te kunnen bezitten en op basis daarvan winst te maken. Waar is het verstand gebleven dat de genetische rijkdom van planten, dieren en van het menselijk leven het gemeenschappelijke en onvervreembare eigendom is van de volledige mensheid?

Alleen herinneren aan de economische en sociale krater die Ford ongestraft kan slaan in Genk en Limburg volstaat om heel dichtbij te illustreren hoe onbestaand de greep op werk wel is wanneer dergelijke multinational 'aan het werk' is.

Wat verderop in Luik dacht de Waalse overheid werk te kunnen kopen van ArcelorMittal voor enkele honderden miljoenen aan CO2 uitstootrechten, zeg maar gebakken lucht. Het is niet eens zeker of ArcelorMittal *merci* zei. Ze paktten het Waalse geld en een paar jaar later gooiden ze de fabriek toch dicht.

Denk niet dat de zogenaamde nieuwe economie anders werkt. Nieuwere multinationals als Accenture of Sitel organiseren en bieden hun IT, callcenter en andere diensten mondiaal aan. Niet zelden slagen ze erin, onder meer door het internet, om de arbeid zo te fragmenteren, de individuele werknemer/ster bijna totaal te atomiseren - als thuiswerker aan de digitale band die internet voor hem of haar is - dat elke vorm van tegenmacht bijna onmogelijk wordt gemaakt.

Vergeet zeker de grootbanken niet. De wereld van het geld heerst meest van al. Ze onderwerpen gewone mensen en samenlevingen in een bijna slaafse verhouding. Politici zijn in hoge mate hun al te trouwe of blinde vazallen. Zelfs de reële economie en de grootste bedrijven weten ze eindeloos te manipuleren en maken ze tot hun speeltuigjes in het mondiale financiële casino dat ze van de politiek hebben afgedwongen. De rechten van het milieu zijn zelfs de kleinste lettertjes niet waard. Al hun zotternijen schuiven ze af op anderen die zo gek zijn daarvoor de hoge prijs te betalen. Zelf stelen ze de financiële superwinsten, gemaakt op kap van economie, mensen en milieu die ze in ruil – hun enige 'dank' – in de diepste crisis dompelen.

De conclusie kan niet anders zijn. Ze spelen allemaal met onze voeten. Of liever, we zijn als collectiviteit blijkbaar allemaal zo gek om te aanvaarden en zelfs mogelijk te maken dat de meest diverse multinationals straffeloos met onze voeten kunnen spelen.

Het is een somber beeld, dat is wel zonneklaar. Maar daarmee weten we waar we aan toe zijn, en waartegen we ons moeten verzetten. Hoe doen we dat dan best, opdat het zou lukken? Hoe bouwen gewone mensen, werknemers en hun bewegingen en samenlevingen tegenmacht? Hoe

DVD met 8 web-tv-reportages over onze globaliserende wereld voor onderwijs & vorming

maken ze bondgenoten? Hoe krijgen ze hun alternatieven aan de praat? Hoe dringen ze de onaanvaardbare macht van multinationals en van een mondialisering die al he waardevolle wurgt terug?

Het zijn de vragen waarmee de samenlevingen en tal van bewegingen worstelen. Het zijn die kwesties, samen met ook aanzetten tot oplossingen, die ook al op tafel lagen in het boek 'Het mondiale uitzendkantoor'. Maar de weg blijft lang, en is nog moeilijker door de aanhoudende crisis, zowel in de reële economie als in het belabberde dominante economische denken. Sociale bewegingen zullen heel hard uit hun pijp moeten komen.

Dirk Barrez

Het boek Het Mondiale Uitzendkantoor – blijvend actueel omdat het de huidige crisis mondiaal en in de tijd weet te plaatsen – is nog altijd te koop. Voordeelprijs 15 i.p.v. 20 euro - [klik hier voor info en bestellen](#)

Deze inleiding is uitgesproken in de werkgroep 'Multinationals' op de ID-dagen van het ACW op 29 november 2013 in Blankenberge

Onze videolinks doen het opnieuw

Jarenlang al zijn de PALA video's bijna probleemloos te bekijken, bijna zonder haperingen. Tot enkele weken geleden onze video's ineens onvindbaar bleken.

Daar is nu aan verholpen. Het heeft ons inspanningen gekost, maar de video's op PALA.be en op Wereldinbeeld.be zijn opnieuw vlot bereikbaar. Ze kunnen dus opnieuw hun werk doen, voor scholen, bewegingen en wie ook nog geïnteresseerd is in onze globaliserende wereld.

Help PALA.be verder, onder andere om deze video's bereikbaar te houden. PALA werkt zonder subsidies. Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de verdere uitbouw van PALA... [klik hier](#)

Ter illustratie, over het functioneren van multinationals is er bijvoorbeeld de reportage over Philips Hasselt. Dat bedrijf sloot de deuren, 1400 mensen verloren hun job, en hun werk verhuisde naar onder meer Hongarije en China. U kan deze web-TV-reportage van 10' zien via één van deze links
[Het verhaal van Philips Hasselt](#)
[Het verhaal van Philips Hasselt](#)

En ook de volledige reportage is nog te koop op DVD voor slechts 10 € - [klik hier voor info en bestellen](#)

Nieuwe website over transitie

Iets meer dan een jaar geleden kwamen 700 mensen samen in de Vooruit voor het Transitiefestival. De dag vulde zich met inspirerende lezingen, interessante debatten en praktische workshops. Het was een iinitatieef van het Transitienetwerk Middenveld dat voor het eerst publiek ging. Dat netwerk is PALA lezers niet onbekend. PALA.be was trouwens één van de eerste initiatiefnemers ervan.

Wil u meer weten over dat Netwerk. Dan kan u nu terecht bij een nieuwe website. U vindt er onder andere artikels en ook een transitiekaart. De bedoeling daarvan is om gaandeweg meer zichtbaarheid te geven aan wat leeft aan transitiebeweging, misschien wel ook dicht in uw omgeving? Of mist u nog tal van initiatieven? Dat kan, het in kaart brengen is juist begonnen. U kan ze zelf trouwens aanvullen.

JA, IK WORD NU PALA 2 EURO STEUNGEVER

PALA.be werkt zonder subsidies. Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de verdere uitbouw van PALA... [klik hier](#)

WERK MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Ben je tevreden over PALA ?

Mail hem dan door naar vrienden en kennissen.

Wil je geen enkele PALA missen, om gratis in te schrijven, [klik hier](#)

BOUW MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Zie je onze initiatieven zoals de PALA brief, onze websites, boeken en DVDs wel zitten?

We willen graag nog meer doen.

Uw steun is welkom op rekeningnummer 979-2186488-16 met vermelding "steun Global Society vzw"

Uitschrijven